

ОРЫНБАЙ
ДУЙСЕНОВ

СӘРСЕНБАЙ
БҮРКІТОВ

ҚАЗАҚТЫҢ
ХАЛЫҚ
КҮЙЛЕРІ

О.Дүйсенов, С.Бүркітов

Қазақтың халық күйлері II-бөлім /Оқулық/. - Алматы.
Республикалық баспа кабинеті. 1996 ж. 158 бет.

ISBN 5-8380-1494-6

Қазақтың халық күйлері тасырырлан бері келе жатқан күй
мұрасының інжу маржаны.

Бұл оқулық кітап республикадағы музыка оқу орындары мен
басқада оқу орындарына арналады.

Пікір жазғандар: Р.Хасанов, К.Өділов, Ж.Еңсепов

Баспаға Құрманғазы атындағы Алматы мемлекеттік консерва-
ториясының методикалық кеңесі ұсынған.

ISBN 5-8380-1494-6

© О.Дүйсенов, С.Бүркітов

© Оқу және әдістемелік әдебиеттер жөніндегі
республикалық баспа кабинеті, 1996.

К І Р І С І

Қазақ даласы ықпалы заманның
дің бесігі болып келді. Халық ар-
нелері өнер көзінің қайнар бұлағы
бәзес белдерінен өткен иір шумақты
сазы халық жалында жоғалмай бізді

Бүгінде сәлт-сана, едет-түр
дәстүрлі жалғасын тауып, мұрагері

„Өнер түрлі болады. Біреулер
тігеді, арба істейді, киіз басады
рікті мешіт, көрнекті там, көркем
ажарлы сөз шығарады”, – дейді Ахме

Өнер туындысының қай түрін а
ойның жемісі көрінеді. Сол өнер
күйінің құбылысы, таным-түйсігіні

Мысалы, поэзияда ұлы Абай:

Құлақтан кіріп бойды

Тәтті ән мен жақсы к

Көңілге түрлі ой сал

Әнді сүйсең менше сү

деп тебірене айтқандай, әсем а
көңілді сергітіп, бойға шабыт бер
қасиеті туралы талай-талай аңызда
дында көп сақталған. Мысалы, ұлы
қашқаны, ұлы ғалым әл-Фарабидің п
немесе “Қос мүйізді Ескендір”,

тилер:
 -ориндаган Э.Нургожаев.
 күй:
 арпун"-ориндаган
 Шаман Рахымов
 ген күй:
 -ориндаган Әлімганы
 Дәулетхан

М А С М У Н Ы

К і р і с п е	8
Домбырадагы шартты белгілер	7
Орындаушылық туралы әдістемелік кеңес	9
1. Кеңес	40
2. Кеңес	41
3. Кеңес	45
4. Ақхелең	47
5. Келіншек	50
6. Адайдың ілме күйі	51
7. Айхан қыз	53
8. Мұңлы қыз 2-түрі	56
9. Ақхелең	-
10. Қоңыр	58
11. Бес төре /жастар биі/.	62
12. Беласар	64
13. Кербез қыз 2-түрі	65
14. Қобланды батыр	-
15. Кербез қыз 1-түрі	68
16. Мұңлы қыз 3-түрі	69
17. Көкейкесті	70
18. Күр ойнақ	-
19. Жоқтау	72

20. Қазақтың қалмақ биі	73
21. Шанғауыздың толғауы	74
22. Қыз ұзату	75
23. Көк дөнен	76
24. Телі күрең	77
25. Ақсақ құла	-
26. Ақсақ қаз	82
27. Сары өзен	84
28. Шыңирау	85
29. Төл қоныр	88
30. Шұбар ат	91
31. Айда, былпын	93
32. Нар илтірген	95
33. Қара жорға	101
34. Төлең көк	102
35. Аққу	104
36. Құланның тартуы	107
37. Шалыс өре	108
38. Қазақ ноғайдың ийырылысу күні	111
39. Балапан мен хылан	115
40. Кенесарынның көк балағы	-
41. Ақсақ қаз 3-түрі	117
42. Ертіс толқыны	118
43. Ертістің толқыны	-
44. Сары өзен	120
45. Ел айрылған	121
46. Сұрым сазы	125

47. Қарасайдың қуанышы	127
48. Сары өзен	132
49. Көрүглы	136
50. Ақсақ құла	138
Халық күйлерінің туралы едебиеттер	149
Халық күйлерін нотаға түсірген және орындаған кісілер	151
Мазмұны	155

О.Дүйсенов, С.Бүркітов

Қазақтың халық күйлері /II-бөлім/

Дайындап шығару: жауапты	А.Байментаева
Көркемдеуші редактор	Ж.Қасымханов
Техникалық редактор	Н.Передереева

Басуға 4.04 96 ж. қол қойылды
Шартты баспа табағы 9,3
Есепті баспа табағы
Пішімі 60 x 84 1/16
Таралымы 1000 дана
Сұраныс № 208

Қазақстан Республикасы Білім министрлігі Оқу және өдістемелік
әдебиеттер жөніндегі республикалық баспа кабинеті
480057, Алматы, Жароков көшесі, 215 үй.

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Баспаханасы
480016, Алматы қаласы, Д.Қонаев көшесі 15/1